

Aspecte estetice ale reprezentărilor de pe horboțele de la ștergarul tradițional moldovenesc

Lucia ADASCALIȚA, doctorandă, dr. Viorica CAZAC,
dr. Jana CÎRJĂ, Elena URSU,
Universitatea Tehnică a Moldovei

Prosopul moldovenesc, țesut manual, înscris în grupul textilelor ceremoniale, reprezintă un simbol al culturii naționale, asupra cărora au trudit bunicile și străbunicile noastre cu multă osândie pregătind zestre fetelor din familie.

Se atestă o amplă varietate a denumirilor lor: *prosop* (zonele de nord și de centru), *peșchir* (zona de sud), *mâneștergură* (Transnistria), *năframă*, *maramă*, *ștergar*, *șervet*, *ștergar de cap*, *cârpă de cap*, *pânzătură*, *petic*, *zolnic*, *leșier*, etc.

Vastul material în materie de prosoape, încă păstrat și existent, analizat, a permis constatarea unei mari diversități după: *compoziția fibroasă*, de origine naturală vegetală și animală: lână, cânepă, in, bumbac, borangic; *caracteristicile dimensionale ale prosoapelor*-lungimea și lățimea, *caracteristicile dimensionale ale horboțelilor*, *motivele ornamentale*- fitomorfe, geometrice, diverse, geomorfe, avimorfe, zoomorfe, antropomorfe, religioase, astrale, scheomorfe și sociale; *tehnologia de țesere*: în două, trei, patru cinci ițe, ales peste fire, ales printre fire; *structura și caracteristicile dimensionale ale registrelor ornamentale*; *frecvența poziționării registrelor ornamentale*, *soluționarea cromatică* roșu, negru, galben, verde, albastru ce variază funcție de zonă și vechimea lor, predestinația funcție de ocazia pentru care sunt predestinate. Printre motivele frecvent remarcate în horboțele și în ornamentele obținute prin țesere se regăsesc: pomul vieții, calea rătăcită, frunza de viță de vie, strugurii, cununa miresei, coronița miresei, cocoșul, păuni, huli, trandafiri, buchete florale, bradul, frunza de stejar, hora, pomul vieții, rombul, etc.

Cunoașterea și promovarea tehnicilor și metodelor de țesere, croșetare a prosoapelor va asigura continuitatea acestui meșteșug din care derivă aceste frumoase textile, utilizate cu anumite ocazii dar și în calitate de textile de interior pentru decorul pereților, în calitate de față de masă, pe care se regăsesc reproduse viețile, aspirațiile meșterițelor scrise prin fire.

Cuvinte-cheie: horboțică, motive, tehnici, țesere.